Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

# Verslag over de doorlichting van Heilig Hart - Middenschool 2 te HEIST-OP-DEN-BERG

| | |
|---|---|
| Hoofdstructuur | voltijds secundair onderwijs |
| Pedagogisch geheel | 30197-30163-30189-30171 |
| Instellingsnummer | 30189 |
| Instelling | Heilig Hart - Middenschool 2 |
| Directeur | L. LAUWAET |
| Adres | Biekorfstraat 10 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG |
| Telefoon | 015-24.16.74 |
| Fax | 015-25.18.83 |
| E-mail | middenschool@heilig-hartcollege.be |
| Website | http://www.heilig-hartcollege.be |
| Bestuur van de instelling | VZW KOBA ZuidkANT |
| Adres | Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN |
| Scholengemeenschap | SGKSO Ter Nethe |
| Adres | Kloosterstraat 7 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG |
| CLB | Vrij CLB Het Kompas |
| Adres | Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN |
| Dagen van het doorlichtingsbezoek | 15-09-2016, 16-09-2016, 19-09-2016, 20-09-2016, 21-09-2016 |
| Einddatum van het doorlichtingsbezoek | 21-09-2016 |
| Datum bespreking verslag met de instelling | 14-10-2016 |
| Samenstelling inspectieteam | |
| Inspecteur-verslaggever | Wouter SCHELFHOUT |
| Teamleden | Rika DE ROOVER, Etienne GIELEN, Robert VANDEPUT, Walter VAN DEN BRANDT, Chris VAN WOENSEL, Greet VERHELST |

# INHOUDSTAFEL

INLEIDING ..... 3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING ..... 5
2 SAMENVATTING ..... 5
3 DOORLICHTINGSFOCUS ..... 8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus ..... 8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus ..... 8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? ..... 9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? ..... 9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? ..... 9
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET) ..... 9
4.1.1.2 Frans in de eerste graad A- stroom (leerplan D/2010/7841/014) ..... 11
4.1.1.3 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016) ..... 13
4.1.1.4 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/019) ..... 16
4.1.1.5 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009) ..... 19
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? ..... 20
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? ..... 20
4.2 Respecteert de school de overige reglementering? ..... 21
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? ..... 22
5.1 Leerbegeleiding ..... 22
5.2 Evaluatiepraktijk ..... 24
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL ..... 27
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL ..... 30
7.1 Wat doet de school goed? ..... 30
7.2 Wat kan de school verbeteren? ..... 30
7.3 Wat moet de school verbeteren? ..... 31
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN ..... 32
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG ..... 32

# INLEIDING

**De decretale basis van het onderzoek**

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

**Een onderzoek in drie fasen**

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

**Een gedifferentieerd onderzoek**

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
   - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
     Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
     Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
     - het onderwijsaanbod
     - de uitrusting
     - de evaluatiepraktijk
     - de leerbegeleiding.

     De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
   - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
   - een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
   - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
   - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
   - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
   - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

**Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

**Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?
www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

# 1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Heilig Hartcollege Heist-op-den-Berg uit vier schoolnummers: twee scholen met een eerste graad (schoolnummers 30163 en 30189) en twee scholen met een bovenbouw (schoolnummers 30171 en 30197). De vier scholen functioneren als een pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dienen de vier verslagen samen te worden gelezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbepaling van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn echter identiek in de vier verslagen.

# 2 SAMENVATTING

Het Heilig Hartcollege Heist-op-den-Berg is een school met een eerste graad A- en B-stroom en een aso-bso-tso-bovenbouw. In het studiegebied aso is er een breed aanbod aan studierichtingen, dit echter zonder de studierichting Humane wetenschappen. In het bso biedt de school de studierichtingen Kantoor, Verzorging-voeding, Organisatiehulp en het specialisatiejaar Kantooradministratie en gegevensbeheer aan, in het tso de studierichtingen Boekhouden-informatica, Handel, Lichamelijke opvoeding en sport en Techniek-wetenschappen. De school vormt samen met het Sint-Lambertusinstituut Heist-op-den-Berg en het instituut Heilig Hart van Maria Berlaar een scholengemeenschap. Daarnaast valt de school sinds kort onder een nieuw bestuur, de VZW KOBA de Nethe.

Vanaf dit schooljaar is een nieuw schoolgebouw voor de middenschool en het bso in dienst genomen. Ook het aso en tso zullen het komende schooljaar nieuwe gebouwen vlak bij de middenschool betrekken. Deze nieuwe infrastructuur zorgt voor een sterke materiële ondersteuning van het pedagogisch-didactisch gebeuren. De school is verbonden met haar omgeving en trekt een publiek aan dat kiest voor onderwijs dicht bij de deur. De meeste leerlingen hebben een kansrijke achtergrond. Zij stromen overwegend vlot door en hebben een hoog studiesucces in het vervolgonderwijs. De laatste jaren trekt de school ook geleidelijk meer leerlingen aan uit verder gelegen gemeentes en groeit er een meer divers leerlingenpubliek.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze de vereiste aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Het onderzoek levert een wisselend beeld op. Voor Frans in de eerste graad A-stroom, voor Nederlands in de eerste graad B-stroom en voor Socio-economische initiatie in het tweede leerjaar van de eerste graad voldoet de leerplanrealisatie. Voor Nederlands in de eerste graad A-stroom voldoet de leerplanrealisatie niet, wat vooral te wijten is aan een onvoldoende afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.

In de bovenbouw voldoet de leerplanrealisatie voor Nederlands in de tweede graad aso en tso. Voor economie in de tweede en derde graad aso, voor administratief medewerker in de derde graad bso Kantoor en voor toegepaste economie in de derde graad tso Handel is de leerplanrealisatie sterk uitgewerkt. Verder vormt de realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren en leren onderzoeken in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen een voorbeeld van goede praktijk. In de tweede en derde graad bso Kantoor leidde het onderzoek tot een 'voldoet niet' voor het vak Frans. Het onderwijsaanbod vertoont hiaten en de evaluatie is niet leerplangericht en/of representatief voor de leerplandoelstellingen. Ook in de tweede graad bso Verzorging- voeding en de derde graad Organisatiehulp voldoet de leerplanrealisatie Frans niet. Het onderwijsaanbod vertoont eveneens hiaten en de evaluatie is onvoldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor de onderzoekscompetentie ontbreken in sommige polen stappen in het onderzoek.

De school geeft een voldoende invulling aan de vakoverschrijdende eindtermen, maar streeft de eindtermen rond 'socio-economische samenleving' nog niet in alle studierichtingen na. Momenteel wordt het beleid rond de vakoverschrijdende eindtermen onvoldoende systematisch aangepakt.

Sinds de vorige doorlichting heeft de school een hele evolutie doorgemaakt in verband met zorg en de uitbouw van de leerbegeleiding. Op beleidsniveau levert de school inspanningen om structureel leraren en leerlingen voldoende te ondersteunen. Bijna het hele schoolteam neemt zijn verantwoordelijkheid op om de leerlingen kwalitatief te begeleiden in hun leer- en leefproces. Er is aandacht voor de mate waarin de bij de leerbegeleiding vooropgezette doelstellingen worden gerealiseerd, maar dit gebeurt niet systematisch. Naast het borgen van de huidige, als positief ervaren procedures en acties, beraadt het schoolteam zich over de nieuwe ontwikkelingen, die zich voordoen in de samenleving en binnen de school.

In haar visietekst rond de evaluatiepraktijk beschrijft de school vooral de praktische organisatie van de leerlingenevaluatie. De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk met een functioneel kader voor de rapporteringspraktijk. De aandacht van het schoolbeleid voor de leerplangerichtheid van de evaluatie is beperkt. De verantwoordelijkheid voor de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie legt ze grotendeels bij de vakgroepen. Onder meer omdat de beleidsmatige aansturing en opvolging hiervan niet sterk is uitgewerkt, is de evaluatiepraktijk binnen een aantal vakken onvoldoende leerplangericht. In de toekomst wil de school zowel voor het beleid als voor de vakgroepen een professionaliseringstraject op touw zetten rond evalueren en omgaan met gegevensverwerking.

Het directieteam is er sinds de vorige doorlichting in geslaagd om een aantal speerpunten te kiezen en hier op een relevante wijze aan te werken. De keuze van deze speerpunten gebeurt echter nog te veel ad hoc. De vakdoorlichtingen hebben de nood aan meer aansturing en opvolging van onderwijskundige processen aangetoond. Momenteel gebeurt dit nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te bieden op een aantal werkpunten op het vlak van de leerplanrealisatie. Zo zijn er werkpunten op het vlak van (proces)evaluatie van competenties, het hanteren van meer activerende en interactieve werkvormen in een leerlijn, het werken aan onderzoekscompetentie en de integratie van leren leren binnen elk vak. Het leiderschap is er nog onvoldoende op gericht om op een participatieve wijze de informele schoolcultuur te versterken met duidelijke afspraken en procedures. Ook de kwaliteitszorg is nog te weinig systematisch uitgewerkt om dit te ondersteunen. De directie zet wel mooie eerste stappen in die richting met het evaluatiebeleid.

De inspectie formuleert een beperkt gunstig advies voor de eerste graad en de bovenbouw van het Heilig Hartcollege (vier schoolnummers, zie administratieve situering), op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie.

# 3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

## 3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

| | Basisvorming | Specifiek gedeelte |
|---|---|---|
| VOET | x | |
| Graad 1 A | Frans, Nederlands | |
| Graad 1 Grieks-Latijn | Frans, Nederlands | |
| Graad 1 Handel | Frans, Nederlands | |
| Graad 1 Latijn | Frans, Nederlands | |
| Graad 1 Moderne wetenschappen | Frans, Nederlands | socio-economische initiatie |

## 3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

**Onderwijs - Begeleiding**

Leerbegeleiding

**Onderwijs - Evaluatie**

Evaluatiepraktijk

# 4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

## 4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

### 4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

#### 4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

**Voldoet**

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

**Beleid**
**Doelgerichtheid**

De visie en planning voldoen nipt. Er zijn nog enkele hiaten voor wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school heeft een VOET-visie en een VOET-beleid ontwikkeld dat geënt is op het pedagogisch project van de school. De school werkt via heel wat zinvolle initiatieven aan de verschillende VOET. De school heeft echter enkel een globaal overzicht op de wijze waarop ze aan de verschillende VOET-contexten werkt. Daardoor heeft ze nog geen duidelijk zicht op lacunes en werkpunten. Er is geen planning uitgewerkt om een aantal werkpunten op te nemen en daarbij doelstellingen voorop te stellen. Dit uit zich bijvoorbeeld in het beperkt nastreven van de eindtermen binnen de context ‘Politiek-juridische samenleving’, de context ‘Socio-economische samenleving’ en binnen 'Technisch-technologische vorming' (derde graad aso).

**Ondersteuning**

De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het directieteam stuurt samen het VOET-beleid aan. Daarnaast zijn een aantal werkgroepen actief. Zij werken autonoom een aantal projecten uit en zorgen voor de concrete organisatie. Heel wat leraren zijn verder ook betrokken bij andere initiatieven. Het pedagogisch forum wordt voldoende betrokken bij het VOET-beleid en de specifieke projecten. Door het geheel van deze aanpak is er sprake van een tamelijk breed draagvlak voor het werken aan de VOET. De organisatiestructuur is echter organisch en ad hoc gegroeid, waardoor bepaalde contexten structureel minder aandacht krijgen en waardoor ook nog heel wat leraren weinig tot niet bij het VOET-beleid betrokken zijn. Het leraarsteam krijgt voldoende informatie over initiatieven rond de VOET. De school brengt de ouders op de hoogte van de projecten via infobrieven.

**Doeltreffendheid**

De school evalueert elementen van de VOET-werking, hoewel dit niet systematisch gebeurt. De school stuurt haar VOET-beleid en projecten wel bij. Ze evalueert de kwaliteit van een aantal VOET-initiatieven en projecten via de betrokken leraren en sporadisch via de leerlingen. Soms blijft de inhoudelijke feedback daarbij nog beperkt, zodat er weinig uit geleerd kan worden. Toch zijn de dynamiek in de werkgroepen en het engagement van heel wat leraren betrokken bij VOET-projecten voldoende krachtig om de initiatieven op een relevante wijze bij te sturen. Bij nog heel wat initiatieven is er echter geen evaluatie. Bovendien heeft vooral de globale evaluatie van het volledige VOET-beleid, met aandacht voor lacunes en voor het bereiken van alle leerlingen binnen een leerlijn, nog onvoldoende plaats gevonden.

**Ontwikkeling**

Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven. De VOET-coördinatoren (directeurs) hebben veel nascholing gevolgd. De school heeft het schoolteam breed geïnformeerd over de geactualiseerde VOET. Er was aandacht voor professionalisering via pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen. Leden uit de VOET-werkgroepen vragen zelf naar de nodige professionalisering en krijgen daartoe alle kansen. Doordat de professionalisering echter wordt gestuurd vanuit bestaande projecten en niet vanuit nog aanwezige werkpunten en uitdagingen, mist deze de nodige breedte en effectiviteit.

**Uitvoering**

**Lichamelijke gezondheid en veiligheid**

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De VOET komen zowel bij verschillende vakken als binnen een aantal goed uitgewerkte projecten aan bod. Binnen enkele werkgroepen wordt de uitwerking en organisatie hiervan sterk ter harte genomen. De school levert dan ook heel wat inspanningen voor het sensibiliseren en bijbrengen van een aantal competenties op het vlak van gezondheid, beweging, voeding, veiligheid en verkeer.

**Socio-economische samenleving**

De school streeft de eindtermen te weinig na. Alle leerlingen komen impliciet in contact met de VOET rond welvaart, welzijn (en de verdeling ervan) via het Kerstproject en de mondiale dagen, met de VOET rond budgetbeheer en via een externe meerdaagse uitstap, waar de leerlingen zelf verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun budgetbeheer. In een aantal vakken werken de leerlingen aan VOET rond welvaart, welzijn, economie in transitie, armoede. Een meer diepgaande en praktijkgerichte kennismaking met deze VOET is echter afhankelijk van de studierichting die men heeft gekozen. Leerlingen die geen economische richting kiezen, komen daardoor onvoldoende in aanraking met de VOET op het vlak van prijsvorming, de rol en werking van de onderneming en budgetbeheer.

#### 4.1.1.2 Frans in de eerste graad A- stroom (leerplan D/2010/7841/014)

**Voldoet**

In de eerste graad A-stroom voldoet de realisatie van de eindtermen en de leerplandoelstellingen. De leerbegeleiding is sterk. De evaluatie voldoet nipt. Materiële voorzieningen beantwoorden aan de vereisten van het leerplan.

**Onderwijsaanbod**
*Volledigheid*
*Evenwicht*
*Beheersingsniveau*
*Samenhang*

In de eerste graad A-stroom voldoet de realisatie van de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Alle leerplancomponenten komen voldoende aan bod. Het leerboek vormt het uitgangspunt voor het aanbod en de planning. De aangeboden leerinhouden beogen het verwerven van een functionele taalbeheersing. Vanaf het schooljaar 2016-2017 voert de vakgroep gradueel een nieuw leerboek in met het oog op het versterken van de aandacht voor mondelinge taalvaardigheid, taaltaken en contextgericht werken.

In het eerste leerjaar zijn de taaltaken binnen het aanbod over het algemeen voldoende gevarieerd, zowel wat de tekstsoorten als het verwerkingsniveau betreft en dit is te danken aan het extra materiaal dat de leraren aanbieden. In het tweede leerjaar is de variatie in tekstsoorten en taaltaken nog te beperkt.

De opbouw van woordenschat en spraakkunst gebeurt grondig en in betekenisvolle communicatieve contexten. De taalvaardigheden luisteren, lezen en schrijven worden in voldoende mate gerealiseerd op een voldoende hoog beheersingsniveau. Interactie en spreken kwamen tijdens schooljaar 2015 - 2016 beperkter aan bod. De leraren gebruiken zoveel mogelijk de doeltaal tijdens de lessen. Dit ondersteunt de luistervaardigheidstraining en schept spreekkansen voor de leerlingen.

De leerlingen krijgen kansen om de productieve vaardigheden schrijven en spreken te oefenen. Tijdens de les komen ook de verschillende strategieën aan bod. Er zijn evenwel weinig sporen te vinden van het gebruik van schrijf- en spreekplannen.

De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via het leerboek. Er zijn nog groeimogelijkheden voor het creëren van een krachtige leeromgeving en het inzetten van andere leermaterialen dan een leerboek. Authentieke taalsituaties, meer bepaald reëel contact met de Franstalige culturele realiteit en leefwereld, komen weinig of niet aan bod.

**Uitrusting**
*ICT*
*Inzet uitrusting*
*Leermiddelen*

De volgens het leerplan minimale materiële vereisten zijn aanwezig. De verhuis naar een nieuw gebouw in september 2016 heeft als gevolg dat alle klassen voorzien zijn van een op lerarenniveau moderne ICT-uitrusting met internetverbinding. De deelname aan een tablet-project vorig schooljaar kan op veel bijval van de vakgroep rekenen. De leraren zetten deze apparatuur efficiënt in ter ondersteuning van het onderwijsleerproces van de leerlingen. Woordenboeken zijn beschikbaar.

**Evaluatiepraktijk**
*Evenwicht*
*Volledigheid*
*Beheersingsniveau*
*Transparantie*

De resultaten van de leerlingen zijn voldoende tot goed. Op jaarbasis blijft het aantal onvoldoendes zeer beperkt.

In de eerste graad A-stroom kiest de school voor een combinatie van toetsen/ taken dagelijks werk (50%) en examens (50%). Deze examens zijn gemeenschappelijk voor alle klassen van de betreffende leerjaren. De opdrachten zijn vaardigheids- en leerplangericht. De leraren bevragen de ondersteunende kennis geïntegreerd in de taaltaken. Ook de grotere toetsen in het dagelijks werk zijn gelijkgericht.

Frequente toetsing tijdens het dagelijks werk ondersteunt de opbouw van de ondersteunende kennis, luister-, lees-en schrijfvaardigheid. Interactie en spreken komen te beperkt aan bod. Wat samenstelling van het dagelijks werk betreft zijn er grote verschillen tussen de klasgroepen van eenzelfde leerjaar. De vakgroep heeft immers de gewichten van de verschillende leerplancomponenten nog niet bepaald. Zij heeft ook nog geen planning gemaakt van de in het dagelijks werk te evalueren leerplandoelstellingen.

Productieve vaardigheden worden in het dagelijks werk beoordeeld met behulp van evaluatiecriteria, die niet altijd rekening houden met het communicatieve aspect. De criteria verschillen bovendien per klasgroep. Het aandeel van vakgebonden attitudes in de leerlingresultaten is niet transparant. De vakgroep is nog op zoek naar een efficiënte manier om deze in kaart te brengen.

**Leerbegeleiding**
*Preventief*
*Curatief*

De aandacht voor de ondersteuning van het leerproces van de leerlingen maakt deel uit van de schoolcultuur. De leerlingen krijgen doelgerichte ondersteuning bij het leren van de taal door het aanreiken van studiestrategieën. Op leesstrategieën na betreffen deze echter vooral de ondersteunende kennis.

De leraren nemen hun taak van leerbegeleiding ernstig op en dragen daar tijdens de lessen, die helder en gestructureerd verlopen, veel zorg voor. Er heerst een veilige en aangename sfeer in de klassen. De klasgroepen zijn vrij homogeen samengesteld. Vaardigheden en kennis worden in de klas stevig ingeoefend. De invoering van het systeem co-teaching is daar niet vreemd aan en schept vele kansen om het leerproces van de leerlingen te ondersteunen, onder andere door middel van diverse werkvormen en doelgerichte remediëring. Ook het inoefenen van de verschillende vaardigheden krijgt hierdoor een grotere plaats in het lesgebeuren.

De leerlingen beschikken over de nodige leerstofoverzichten, studeertips, schema's en ander ondersteunend materiaal. De examens worden grondig voorbereid. De leerlingen krijgen, indien nodig, aanvullende opdrachten en/of extra uitleg hetzij onder andere tijdens de huiswerkklas of een structureel georganiseerd inhaaluur. Verder wordt het elektronisch leerplatform efficiënt ingezet ter ondersteuning van het leerproces. De leerlingennotities zijn doorgaans verzorgd.

**Deskundigheidsbevordering**
*Overleg*

Alle leraren Frans maken deel uit van de vakgroep. Deze vergadert graadoverstijgend een enkele keer per schooljaar. Het verticale overleg is beperkt en leerlijnen over de graden heen zijn nog niet uitgetekend. De leraren van de eerste graad vormen een (sub)vakgroep, die formeel en informeel intens overlegt. Zowel organisatorische als didactisch-pedagogische thema's komen aan bod.

De afgelopen jaren kende de vakgroep van de eerste graad een versnelde ontwikkeling betreffende leerplan- en vaardigheidsgericht taalonderwijs. Dit leidde tot een grotere gelijkgerichtheid, die vooral in het eerste leerjaar al in voldoende mate gerealiseerd is. De leraren optimaliseerden de examens van beide leerjaren, die gemeenschappelijk worden opgesteld en voerden recent een nieuw leerboek in. De uitbouw van een portfolio is in volle ontwikkeling.

Andere elementen zoals het vastleggen van puntengewichten voor de verschillende leerplancomponenten, het gemeenschappelijk gebruik van evaluatiecriteria en het aantal taken en toetsen tijdens het dagelijks werk zijn nog niet aan bod gekomen. Ook aan de analyse van de leerlingenresultaten en het in kaart brengen van de vakgebonden attitudes zijn nog werkpunten. In de vakgroep is de motivatie, inzet en expertise aanwezig om deze werkpunten aan te pakken.

#### 4.1.1.3 Nederlands in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

**Voldoet niet**

Het onderwijsaanbod is niet in voldoende mate afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De communicatieve functie van de Nederlandse taal staat nog niet voldoende centraal.

**Onderwijsaanbod**
*Volledigheid*
*Evenwicht*
*Beheersingsniveau*
*Samenhang*

Het aangeboden onderwijspakket is gericht op de drie componenten van het programma voor het vak Nederlands: de ontwikkeling van de taalvaardigheden, de taalbeschouwing en de aanzet tot literaire competentie via leesplezier. Deze onderdelen komen echter niet voldoende evenwichtig en niet voldoende geïntegreerd aan bod. De meeste leraren hanteren regelmatig taalgerichte en taalactiverende werkvormen, maar de vereiste gerichtheid op de taalvaardigheden verloopt niet systematisch, is te vrijblijvend en mist diepgang. De taalvaardigheden komen te occasioneel en niet voldoende doelgericht in de lessen voor. Naar de leesvaardigheid gaat voldoende aandacht uit, maar het bevorderen van de luister-, kijk-, spreek- en schrijfvaardigheid blijft onderbelicht. Merkwaardig is dat binnen het gehanteerde cursuspakket de taalvaardigheidsgerichte onderdelen, met uitzondering van het lezen, bijna systematisch worden overgeslagen. De meeste aandacht gaat uit naar spelling, grammatica en woordenschat, maar deze aspecten staan niet voldoende in verbinding met de taalvaardigheden. De ondersteunende doelstelling van de taalbeschouwing in functie van de taalvaardigheden, mondt niet voldoende uit in het hanteren van authentiek en functioneel taalgebruik. Rond literatuur zijn gelijkgerichte afspraken binnen de vakgroep.

Het bevorderen van het leesplezier en de aanzet tot literaire competentie leveren met de leesmap mooie voorbeelden op van creatieve en taalgerichte verwerkingen van de opdrachten. Binnen de leesmap is meer oog voor lees- en schrijfvaardigheid, transparante beoordelingscriteria en zelfevaluatie.

Het integratieprincipe van de taalvaardigheden onderling en van de taalvaardigheden met de taalbeschouwing komt niet voldoende krachtig tot uiting. De communicatieve functie van de taal staat niet voldoende op de voorgrond. De taalbeschouwing krijgt vaak een te sterk en te losstaand overwicht binnen de lespraktijk. Ze vertrekt te zelden van een reflectie op het eigen en andermans taalgebruik. Hierdoor krijgen de leerlingen te weinig kansen om na te denken over taal en taalsystemen, om zelf oplossingen te zoeken en om hun taalgebruik bij te sturen.

De vaste structuur van het leerwerkboek vormt de leidraad van het onderwijsaanbod. De vakgroep heeft zich voor de keuze van het onderwijsaanbod inhoudelijk te weinig gericht op de eindtermen en het leerplan. Begrippen als tekstsoorten, beheersingsniveau en het doelpubliek missen vaak een concrete invulling en praktische toepassing. De koppeling van de vaardigheden aan het proces van taalverwerving komt onvoldoende tot zijn recht. Het aantal schrijfopdrachten is vrij beperkt en het aanbod aan tekstsoorten is weinig gevarieerd. De uitwerking van een verticale leerlijn is in ontwikkeling, maar heeft voorlopig een vrij theoretisch karakter. De leesmap en het leesportfolio kunnen inspiratie bieden voor pragmatisch uitgewerkte leerlijnen.

**Uitrusting**
*ICT*
*Inzet uitrusting*
*Leermiddelen*

Vanaf dit schooljaar is de eerste graad verhuisd naar een nieuwe campus met comfortabele klaslokalen. De infrastructuur is hedendaags, met een open cultuur en een aangename akoestiek. De leraren beschikken voor de realisatie van de leerplandoelen over voldoende leermiddelen. Projectiemogelijkheden worden frequent ingezet voor de visuele ondersteuning van de lessen. De mogelijkheid tot ICT-integratie in lesverband waren vorig schooljaar beperkt. De leerlingen maken wel gebruik van het digitale schoolplatform om opdrachten in te dienen of om remediëringsopdrachten uit te voeren.

**Evaluatiepraktijk**
*Evenwicht*
*Volledigheid*
*Beheersingsniveau*
*Transparantie*

De vakgroep volgt het evaluatiesysteem van de school, met een verhouding van 50% voor het dagelijks werk en 50% voor de drie examenperiodes. Voor de examens tracht de vakgroep bewust om te gaan met een evenwichtige verhouding tussen de leerplancomponenten. Binnen het dagelijks werk ligt er echter een sterk overgewicht bij de component taalbeschouwing en komen de meeste taalvaardigheden zeer beperkt aan bod. De evaluatiefrequentie voor de taalvaardigheden (met uitzondering van de leesvaardigheid) is niet voldoende hoog om een representatief beeld van de beheersingsgraad ervan te verkrijgen. De aandacht voor het proces van taalontwikkeling is te beperkt. De resultaten voor de vaardigheden berusten vaak enkel op een momentopname.

Binnen het dagelijks werk ligt de klemtoon over het algemeen te sterk op de evaluatie van de taalbeschouwelijke elementen. Binnen de examens staan de evaluatie van de taalvaardigheden en deze van de taalbeschouwing in evenwicht, alleszins cijfermatig. Bij het evalueren van de vaardigheden gaat onvoldoende aandacht naar het stimuleren van de taalontwikkeling. De leerlingen krijgen niet voldoende kansen om hun taalvaardigheden doelgericht te ontwikkelen, inspelend op hun sterktes en zwaktes. Er zijn niet voldoende gegevens beschikbaar om het beheersingsniveau in te schatten.

De evaluatiepraktijk is voldoende transparant wat betreft de puntenverdeling. Voor de beoordeling van de taalvaardigheden ontbreken soms de criteria of is, door de verscheidenheid aan evaluatiefiches, de beoordeling onvoldoende eenduidig. De toetsen en examens zijn kwaliteitsvol opgesteld. De vakgroep heeft hierover gezamenlijk overleg. De examens bevatten regelmatig gecombineerde opdrachten die peilen naar een beheersingsgraad, terwijl de toetsen voor dagelijks werk nog te vaak een reproductief karakter hebben. De vakgebonden attitudes en het toepassen van strategieën zijn nog onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk.

**Leerbegeleiding**
*Preventief*
*Curatief*

De leerlingen krijgen een sterke leerondersteuning. Zowel op school- als op vakniveau besteden de leraren veel aandacht aan diverse aspecten van de leerbegeleiding. Vooral het preventieve luik is sterk uitgewerkt. Op curatief vlak is de noodzaak tot ondersteuning minder sterk aanwezig, onder meer omdat de globale resultaten voor het vak vrij hoog liggen.

Het aangename leerklimaat en de gestructureerde lessen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. De lessen verlopen interactief, de leerlingen worden actief betrokken en krijgen voldoende luister- en spreekkansen.
De leraren besteden aandacht aan school- en instructietaal. Als hulpmiddel en als voorbereiding op de examens krijgen de leerlingen tips en overzichten van de leerstof aangereikt. Gegevens over leerlingen met leermoeilijkheden worden op schoolniveau gecentraliseerd en gedeeld via het leerplatform van de school. Deze jongeren kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen.

De school brengt bij de start van het schooljaar de talige beginsituatie van de leerlingen van het eerste leerjaar in kaart met een genormeerde toets. Aanvullende informatiegaring om het talige niveau van de leerlingen op het vlak van de taalvaardigheden te bepalen, is vrij beperkt. Sinds vorig schooljaar organiseert de school voor enkele vakken, waaronder Nederlands, een lesuur co-teaching. Twee leraren begeleiden dan de klasgroep om zo ruimte te creëren voor differentiatie en extra (leer)ondersteuning.

De aandacht voor het ontwikkelen van strategische vaardigheden voor het uitvoeren van (taal)opdrachten is nog niet sterk ingeburgerd. Binnen het lesmateriaal is hiervoor ruimte, maar de leerlingen leren nog niet voldoende systematisch en procesmatig werken met leerstrategieën en stappenplannen voor het uitvoeren van hun (taal)taken. Vooral de reflectiefase komt niet steeds voldoende tot haar recht. Het reflecteren over taal en over het taalgebruik is nog niet sterk geïntegreerd. De leerlingen leren nog niet voldoende om in eerste instantie zelf hun taalfouten bij te sturen en na te denken over de regels die een taal beheersen.

**Deskundigheidsbevordering**
*Overleg*
*Vorming*

De dynamische groep leraren komt regelmatig samen om inzichten en ervaringen uit te wisselen en gezamenlijke afspraken te maken. Er zijn afspraken om het onderwijsaanbod gelijkgericht aan te bieden en te evalueren. De vakgroep reflecteerde tot nu toe echter niet voldoende over de visie op de eindtermen, het leerplan en op het modern talenonderwijs. Beleidsmatig is de leerplanrealisatie en de invoering van het vernieuwde leerplan onvoldoende aangestuurd en opgevolgd.

De vakgroep heeft onlangs een analyse gemaakt van de leerplangerichtheid van het aangereikte onderwijsaanbod en van de evaluatiepraktijk. De conclusie was dat de leerplanrealisatie enkele hiaten vertoont. De vakgroep realiseert zich de noodzaak om haar visie op talenonderwijs bij te sturen en heeft hiervoor reeds een aantal stappen gezet. De vrij intense samenwerking binnen de vakgroep, de openheid voor externe ondersteuning en de bereidheid tot bijsturingen bieden kansen tot het afleggen van een positief ontwikkelingstraject.

#### 4.1.1.4 Nederlands in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/019)

**Voldoet**

Het onderwijsaanbod is in voldoende mate afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is vrij representatief voor de eindtermen.

**Onderwijsaanbod**
*Volledigheid*
*Evenwicht*
*Beheersingsniveau*
*Samenhang*

Het onderwijsaanbod is vrij behoorlijk gericht op het ontwikkelen en het stimuleren van de communicatieve functie van het taalgebruik. De onderwijspraktijk is afgestemd op het niveau van de jongeren. In de klaspraktijk krijgen de leerlingen veel kansen tot luisteren, spreken en het verkennen van de taal. Zij krijgen hierdoor mogelijkheden tot taalontwikkeling, maar het bevorderen van hun taalvaardigheden verloopt nog niet voldoende doelgericht. Bovendien zijn er leerjaar- en leraargebonden verschillen in de aandacht die uitgaat naar de taalvaardigheden. De aspecten van de spelling en spraakkunst zijn vaak te weinig gelinkt aan authentiek en functioneel taalgebruik. De taalbeschouwing staat nog niet voldoende in relatie tot de taalvaardigheden.

De taalvaardigheden worden niet steeds voldoende evenwichtig en met de nodige diepgang behandeld. Het bevorderen van de leesvaardigheid krijgt voldoende aandacht. Begrijpend lezen, genietend lezen en de opdrachten binnen de leesmap zijn aspecten die de leesvaardigheid bevorderen. De ontwikkeling van de functionele spreek- en gespreksvaardigheden komt niet voldoende systematisch aan bod en deze vaardigheden worden te weinig doelgericht ingeoefend. Ook de luister- en kijkvaardigheid missen de nodige strategische aanpak. De schrijfvaardigheid blijft vaak beperkt tot technisch correct schrijven, terwijl het doel, de boodschap en de inhoud te weinig primeren. Merkwaardig is dat vorig schooljaar een aantal opdrachten in het leerwerkboek, die gericht zijn op taalvaardigheid, werden overgeslagen. Taalbeschouwelijke elementen krijgen onder meer hierdoor een te sterke aandacht.

**Uitrusting**
*ICT*
*Inzet uitrusting*
*Leermiddelen*

Vanaf dit schooljaar is de eerste graad verhuisd naar een nieuwe campus met comfortabele klaslokalen. De infrastructuur is up-to-date, met een open cultuur en een aangename akoestiek. De leraren beschikken voor de realisatie van de leerplandoelen over voldoende leermiddelen. Projectiemogelijkheden worden frequent ingezet voor de visuele ondersteuning van de lessen. De mogelijkheid tot ICT-integratie in lesverband waren vorig schooljaar beperkt. De leerlingen maken wel gebruik van het digitale schoolplatform om opdrachten in te dienen of om remediëringsopdrachten uit te voeren.

**Evaluatiepraktijk**
*Evenwicht*
*Volledigheid*
*Beheersingsniveau*
*Transparantie*

De evaluatiepraktijk is binnen de examens voldoende afgestemd op de leerplandoelen. Procentueel overheersen wel nog regelmatig te sterk de taalbeschouwelijke aspecten. Binnen het dagelijks werk is een behoorlijke verscheidenheid tussen de leraren. Regelmatig krijgen de taalvaardigheden te weinig aandacht. Ook is de frequentie van de evaluatie van de meeste taalvaardigheden vrij laag. De aandacht voor het groeiproces van de taalontwikkeling is onder meer hierdoor te beperkt. De evaluatie staat niet voldoende in functie van de bijsturing van het onderwijsleerproces en van de ontwikkeling van de taalvaardigheden. De ontwikkeling van een verticale leerlijn, de geleidelijke zelfstandigheidsontwikkeling van de leerlingen en de geleidelijke opbouw van het beheersingsniveau over de leerjaren heen, zijn nog niet sterk ontwikkeld.

De evaluatiepraktijk is voldoende transparant. Binnen de vakgroep zijn afspraken gemaakt over een gelijkgerichte aanpak van de evaluatiepraktijk. Examens en toetsen zijn in gezamenlijk overleg opgesteld. De puntenverdeling is duidelijk en overzichtelijk. De beoordeling en het hanteren van evaluatiecriteria binnen het dagelijks werk is veeleer divers. Rond de evaluatiecriteria voor de vaardigheden is nog niet voldoende gelijkgerichtheid. De criteria zijn daarnaast niet steeds in voldoende mate afgestemd op het teksttype of op het soort opdracht.

**Leerbegeleiding**
*Preventief*
*Curatief*

Het aangename leerklimaat en de gestructureerde lessen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. De lessen verlopen interactief, de leerlingen worden actief betrokken en zij krijgen voldoende luister- en spreekkansen. De leraren besteden aandacht aan school- en instructietaal. Als hulpmiddel en als voorbereiding op de examens krijgen de leerlingen overzichten van de leerstof aangereikt. Gegevens over leerlingen met leermoeilijkheden worden op schoolniveau gecentraliseerd en gedeeld via het leerplatform van de school. Deze jongeren kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen.

De school brengt bij de start van het schooljaar de talige beginsituatie van de leerlingen van het eerste leerjaar in kaart met een genormeerde toets. Aanvullende informatiegaring om het talige niveau van de leerlingen op het vlak van de taalvaardigheden te bepalen, is vrij beperkt. Sinds vorig jaar organiseert de school voor enkele vakken, waaronder Nederlands, een lesuur co-teaching. Twee leraren begeleiden dan de klasgroep om zo ruimte te creëren voor differentiatie en extra (leer)ondersteuning.

De leerlingen leren voor hun opdrachten strategische vaardigheden in te zetten bij de voorbereiding, planning, uitvoering en beoordeling ervan. Zij krijgen tips, richtlijnen en stappenplannen aangereikt voor het uitvoeren van taalopdrachten. Ze leren echter nog niet voldoende systematisch en procesmatig te werken met leerstrategieën bij het uitvoeren van hun taaltaken. Vooral de reflectiefase komt niet steeds voldoende tot haar recht. Het reflecteren over taal en over het taalgebruik is nog niet sterk geïntegreerd. De leerlingen leren niet voldoende om zelf hun taalgebruik en hun taalvaardigheden bij te sturen.

**Deskundigheidsbevordering**
*Vorming*
*Overleg*

De dynamische groep leraren komt regelmatig samen om inzichten en ervaringen uit te wisselen en gezamenlijke afspraken te maken. Er zijn afspraken om het onderwijsaanbod gelijkgericht aan te bieden en te evalueren. De vakgroep reflecteerde tot nu toe echter niet voldoende over de visie op de eindtermen, het leerplan en op het modern talenonderwijs. Het versterken van de talige zelfredzaamheid van de leerlingen staat hierdoor niet voldoende centraal. Beleidsmatig is de leerplanrealisatie en de invoering van het vernieuwde leerplan onvoldoende aangestuurd en opgevolgd.

De vakgroep heeft onlangs een analyse gemaakt van de leerplangerichtheid van het aangereikte onderwijsaanbod en van de evaluatiepraktijk. De conclusie was dat de leerplanrealisatie enkele hiaten vertoont. De vakgroep realiseert zich de noodzaak om haar visie op talenonderwijs bij te sturen en heeft hiervoor reeds een aantal stappen gezet.

#### 4.1.1.5 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

**Voldoet**

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatiepraktijk is voldoende volledig, evenwichtig en transparant.

**Onderwijsaanbod**
*Volledigheid*
*Evenwicht*
*Beheersingsniveau*
*Samenhang*

Het aanbod van leerplandoelstellingen is nagenoeg volledig. Het beheersingsniveau voldoet. De leerlingen maken voldoende kennis met een aantal maatschappelijke fenomenen, die ze als individu, in het gezin en in de gemeenschap ervaren. De leraren bevorderen dit door de leerlingen te activeren via een aantal toepassingen tijdens de lessen. Verder zijn er activerende opdrachten met aandacht voor grafische weergave, rond beleggingsvormen aan de hand van krantenartikels en een groepswerk rond het maken van een reclamespotje. De leerlingen werken via twee projecten aan onderzoekend leren. De oriënterende functie van deze projecten naar de tweede graad toe is ook voldoende uitgewerkt. Het leerplan vraagt om dwarsverbindingen te bouwen tussen SEI en wetenschappelijk werk. Elk vak organiseert afzonderlijk dezelfde projecten. De doelstelling rond wederzijdse beïnvloeding van wetenschappelijke disciplines (doelstelling 9) staat hierbij dus weinig centraal.

**Uitrusting**
*ICT*
*Inzet uitrusting*
*Leermiddelen*

De uitrusting voldoet. De vakgroep beschikt over voldoende ondersteunende leermiddelen en projectiemogelijkheden. De integratie van ICT bleef de vorige schooljaren beperkt, dit ook wegens een beperkte beschikbaarheid van de benodigde infrastructuur. Vanaf dit schooljaar werd de ICT-infrastructuur uitgebreid, maar het is echter nog onvoldoende duidelijk of ook alle vakken hier toegang zullen toe hebben.

**Evaluatiepraktijk**
*Evenwicht*
*Volledigheid*
*Beheersingsniveau*
*Transparantie*

De evaluatie gebeurt aan de hand van taken, toetsen en drie examens. Er is daarbij aandacht voor het bevragen van zowel kennis als toepassingen. De evaluatie is in voldoende mate volledig, evenwichtig en transparant. De leerinhouden uit de projecten worden bevraagd via een toets, waarbij er vooral aandacht gaat naar het evalueren van kennis. Via een actualiteitstaak rond milieu en duurzaamheid en bij de activerende opdrachten is er wel aandacht voor de evaluatie van het zelf leren onderzoeken en opzoeken, leren samenwerken en presenteren. Toch komen vaardigheden (cfr. doelstellingen 1-8 uit het leerplan) en vakattitudes (doelstellingen 11-15) binnen het geheel van de evaluatie nog te beperkt aan bod. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten voor de andere vakken.

**Leerbegeleiding**
*Preventief*
*Curatief*

De leraren ondersteunen het leerproces door een voldoende aantal toetsen en taken waarmee de leerlingen worden aangezet om de leerinhouden te beheersen. Na toetsen en examens is er voldoende aandacht voor feedback om dit leerproces verder te ondersteunen. Voor de examens wijzen de leraren de leerlingen er op hoe zij de leerstof kunnen instuderen (check-it).

Remediëring kan deels gebeuren tijdens de lessen via een gedifferentieerde coaching. Bij tekorten en/of moeilijkheden met de leerstof verwachten de leraren dat de leerlingen zelf om bijkomende remediëring vragen. Deze aanpak is voor sommige leerlingen te vrijblijvend.

**Deskundigheidsbevordering**
*Overleg*
*Vorming*

De leraren leveren voldoende inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. Er is een beperkte informele samenwerking tussen de collega's SEI en wetenschappelijk werk. Het overleg met de collega's uit de tweede en derde graad verloopt vlot, maar er is meer formeel overleg nodig om een aantal werkpunten samen aan te pakken. Er is geen georganiseerd overleg met directe collega's SEI uit andere scholen.

### 4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De toestand van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van beide campussen wordt door een gemeenschappelijke interne preventiedienst bewaakt en opgevolgd. Dat gebeurt systematisch, aangestuurd door een overkoepelend comité voor preventie en bescherming op het werk dat reglementair samengesteld is en regelmatig vergadert.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn, voor zover dat momenteel mogelijk is, gestructureerd opgesteld en houden rekening met de risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Omdat de campus in de Kloosterstraat volgend schooljaar verlaten wordt en de nieuwbouw voor de middenschool nog in aanbouw is, is het voorlopig niet mogelijk om in het globaal preventieplan al een langetermijnplanning voor de volledige campus in de Biekorfstraat op te stellen.

Uit het globaal preventieplan, het jaarlijks actieplan, de aanpak tijdens vorige schooljaren en de controle- en keuringsverslagen van derden, blijkt dat de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving voldoet. Het voorlopige brandpreventieverslag is gunstig en de periodieke keuringen verlopen reglementair. De milieumelding voor de nieuwe campus is aangevraagd. Dat nagenoeg het voltallig personeel een EHBO-opleiding heeft gevolgd, is een voorbeeld van goede praktijk. Op het vlak van gezondheid en hygiëne zijn beide campussen met alles in orde.

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving en de systematische aanpak van tekorten en gebreken, krijgt de school een gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde.

### 4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde | |
|---|---|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°) | ja |
| Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°) | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40) | ja |

## 4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving | |
|---|---|
| **Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)** | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies | ja |
| • de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen | ja |
| • de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's | ja |
| • de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen | ja |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn | ja |
| • de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake | ja |
| • de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum | ja |
| • de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens | ja |
| • de organisatie van de leerlingenevaluatie | ja |
| • de lokale leefregels | ja |
| • de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring | ja |
| • engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen | ja |
| • bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school | ja |
| **Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)** | ja |
| **Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)** | ja |
| **Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)** | ja |
| **Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)** | ja |
| **Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)** | ja |

# 5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

## 5.1 Leerbegeleiding

**Doelgerichtheid**

De leerbegeleiding is ingebed in en verweven met de algemene zorgvisie van de school, waarin het welbevinden van de leerlingen en het schoolteam enerzijds en de ontwikkelingskansen van de leerlingen anderzijds centraal staan. De school streeft naar een optimale ontwikkeling van vaardigheden, attitudes en kennis en stelt dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is van het volledige schoolteam. Zij werkt zorg uit in een brede, preventieve basiszorg, waarvan leerbegeleiding een onderdeel is. Zo wordt er doelbewust ingezet op studiebegeleiding voor elke leerling door alle vakleraren en klassenleraren.

De beginsituatie van de leerlingen, die instromen in het eerste leerjaar, brengt de school in kaart op basis van een uitgebreid intakegesprek dat onder andere peilt naar de nood aan studiebegeleiding en mogelijke faalangst. Ook met de basisscholen worden zo intensief mogelijke contacten onderhouden om doelgericht informatie over de leerlingen te verzamelen. De school heeft ook aandacht voor het in kaart brengen van de beginsituatie van de zij-instromers.

De visietekst is in concrete doelstellingen omgezet. Doordat er op dit moment nog te weinig data zijn verzameld bemoeilijkt dit wel het nagaan van de doeltreffendheid. Er zijn wel een aantal afspraken en procedures, die als kader voor de leerbegeleiding dienst kunnen doen. Een aantal ontwikkelingen in verband met leerbegeleiding vinden hun oorsprong in het gelijkekansenbeleid (GOK-beleid) vanuit de twee GOK-thema's: preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen en taalvaardigheid.

De school heeft de voorbije jaren de noodzaak tot het voeren van een strategisch talenbeleid niet sterk aangevoeld. De aandacht voor onder meer taal in de klas, de instructietaal of het vakjargon bleef dan ook beperkt tot enkele losse initiatieven. De school verzorgt wel haar interne en externe communicatie. Om het talenbeleid meer vorm en een breder karakter te geven, zijn dit schooljaar voorbereidingen getroffen om een werkgroep op te starten.

**Ondersteuning**

Op schoolniveau is de ondersteuning structureel georganiseerd met als pijlers de cel leerlingenbegeleiding en de coördinatoren, die gedeeltelijk lesvrij zijn. De cel leerlingenbegeleiding, die tweewekelijks vergadert, bestaat uit de directeur, de leerlingbegeleiders/ graadcoördinatoren en een CLB medewerker. Per leerjaar is een leerlingenbegeleider aangeduid.

De school informeert de leraren eind augustus en op de eerste begeleidende klassenraad over de beginsituatie van de leerlingen. De leraren krijgen ook de nodige informatie en tips over de begeleiding en de genomen maatregelen. De gegevens over de leerbegeleiding worden vrij uitgebreid in het elektronisch leerlingvolgsysteem opgeslagen en opgevolgd. Leerbegeleiding is daarin een apart onderdeel, waar alle gegevens in de noden, de toegepaste remediëring, de contacten met ouders en de begeleidende klassenraden verzameld worden.

Structureel zijn er in een aantal activiteiten voorzien om de leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. Dat gaat van een uur leeractiviteiten in de eerste graad tot checklists ter voorbereiding op de examens voor alle leerlingen. Voor de leerlingen van de tweede en de derde graad worden sessies ‘Leren Leren’ voorzien en is een uitgebreide bundel ‘Leren Leren’ beschikbaar. De school brengt een expliciete relatie tot stand tussen leerbegeleiding en evaluatie door middel van een gestructureerd en gedifferentieerd document per graad, dat leerlingen na de examens aanzet tot zelfreflectie en foutenanalyse.

Vorig schooljaar startte de school in de eerste graad in een aantal klassen met het systeem van co-teaching in de vakken Frans, Nederlands en wiskunde in functie van remediëring, verdieping en het toepassen van diverse werkvormen. De school betrekt ook doelbewust de ouders bij de begeleiding van het leerproces door het organiseren van een infosessie ‘leren leren’ om de visie en werkwijze van de school daarover toe te lichten en de ouders te ondersteunen bij het begeleiden van hun kinderen.

Op het vlak van remediëring zijn structureel in uren inhaallessen voorzien (in de eerste graad voor Frans, Nederlands en wiskunde), werkwinkels voor leerlingen met minder goede resultaten bij de examens en huiswerkklassen. Individuele leraren registreren hun inspanningen betreffende leerlingenremediëring in het leerlingvolgsysteem.

**Doeltreffendheid**

De school hanteert geen overkoepelend formeel systeem om de effecten van leerbegeleiding na te gaan. Toch is er aandacht om te achterhalen in welke mate de activiteiten in verband met leerbegeleiding resultaat hebben, zij het nog niet systematisch. De resultaten van de leerlingen zijn daarbij het belangrijkste houvast. Verder worden de genomen maatregelen in het begeleidingsplan van leerlingen met leerstoornissen met alle betrokkenen in januari geëvalueerd en eventueel aangepast. De school volgt ook via de klassenraden de effecten van de preventieve en remediërende maatregelen op. De cel leerlingenbegeleiding gaat in samenwerking met de leraren en de graadcoördinatoren, de resultaten van de individuele leerlingen na en stuurt de begeleiding bij waar nodig.

Uit de vakkendoorlichting blijkt dat de ondersteuning van de leerlingen zowel preventief als curatief degelijk gebeurt. In een aantal vakken maken de leraren gebruik van actieve en afwisselende werkvormen. Ze hebben voldoende oog voor remediëring en voor het geven van feedback.

**Ontwikkeling** Sinds de vorige doorlichting (2006) heeft de school een hele evolutie doorgemaakt in verband met zorg en de uitbouw van de leerbegeleiding. Het schoolteam levert inspanningen om de kwaliteit van de leerbegeleiding zoals deze op dit moment aanwezig is, te borgen. Het schoolteam beraadt zich ook over nieuwe ontwikkelingen, die zich voordoen in de samenleving en binnen de schoolmuren. De cel leerlingenbegeleiding reageert adequaat op de signalen die zij krijgen vanuit hun contacten met leraren, leerlingen en ouders en zet dit om in acties. Op het vlak van professionalisering van de leraren neemt de school een aantal initiatieven zoals het organiseren van pedagogische studiedagen, die rijk aan inhoud zijn. Momenteel neemt de school zich voor in de nabije toekomst het schoolteam te professionaliseren rond differentiatie.

## 5.2 Evaluatiepraktijk

**Doelgerichtheid** De school heeft haar visie op en de beleidslijnen rond evalueren eind vorig schooljaar in een tekst gegoten. De tekst legt een verband tussen de algemene visie van de school en de evaluatiepraktijk. Veder beschrijft de tekst vooral de praktische organisatie van de leerlingenevaluatie, met aandacht voor de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens, de procedures bij de evaluatiemomenten en de communicatie over de evaluatieresultaten. Het bewaken van de validiteit en de representativiteit voor de leerplandoelstellingen behoort grotendeels tot de verantwoordelijkheid van de vakgroepen. De vakgroepen kunnen daarnaast ondersteuning inroepen van de pedagogische begeleiding. De school streeft naar voldoende en representatieve evaluatiegegevens per rapportperiode, maar laat de concrete invulling aan de vakgroep of aan de individuele leraar over.

Voor de meeste vakken bestaat de evaluatiepraktijk uit examens en uit cijfergegevens van het dagelijks werk (toetsen en opdrachten). De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens verhoogt stelselmatig van de eerste graad naar de derde graad, met een toenemend gewicht voor de proefwerken. Voor de taalvakken is de verhouding in alle leerjaren 50% - 50% om het proces van de taalverwerving en de taalvaardigheden de nodige aandacht te geven. In de tweede en de derde graad bso hanteert de school een permanente evaluatie. In deze structuuronderdelen gebeurt er aanvullend een attitudemeting die de competenties van de leerlingen beoogt in kaart te brengen.

De school heeft de deliberatieprocedure en de deliberatierichtlijnen vastgelegd als leidraad voor de klassenraden. De school gaat uit van ‘vakken van de studierichting’ en ‘andere vakken’. De deliberatierichtlijnen geven aan in welke situaties de leerlingen een waarschuwing, een advies of een vakantietaak krijgen en wat de consequenties hiervan zijn voor het volgende schooljaar. Leerlingen met een A-attest krijgen regelmatig een “streng advies” dat als bedoeling heeft de leerling naar een meer geschikte studierichting te oriënteren. In de praktijk volgen de leerling en zijn ouders dit advies niet steeds.

**Ondersteuning**

De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk vooral met een praktisch en organisatorisch kader voor de rapporteringspraktijk. De spil hiervoor is een digitaal punten- en rapportsysteem dat ook voor leerlingen en ouders toegankelijk is. Er zijn duidelijke afspraken over het aantal rapportperiodes en de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens. Het schoolreglement bevat een vrij volledige en transparante toelichting over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De evaluatie van de geïntegreerde proef is een voorbeeld van goede praktijk met aandacht voor het proces, de bijsturingen, en voor transparante en competentiegerichte beoordelingsschalen.

De schoolleiding moedigt de vakgroepen aan hun evaluatiepraktijk gelijkgericht af te stemmen op de leerplandoelstellingen. De inhoudelijke vormgeving van de evaluatie is toevertrouwd aan de vakgroepen. De school heeft geen hierop geen sluitend kwaliteitstoezicht. Dit leidt voor sommige vakken tot een onvoldoende leerplangerichte afstemming van de evaluatiepraktijk.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Bij een onvoldoende moet de leraar een duidend commentaar en de mogelijkheid tot remediëring toevoegen op het rapport. Voor het attesteringsbeleid motiveert de school op een betrouwbare wijze de B- en C-attesten. De vaak uitgebreide motiveringen verwijzen naar genomen remediëringsacties en beslissingen van de begeleidende klassenraden in de loop van het schooljaar.

**Doeltreffendheid**

Het globaal evaluatiekader is goed uitgewerkt, maar de aandacht van het schoolbeleid voor de leerplangerichtheid van de evaluatie is veeleer beperkt. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie grotendeels bij de vakgroepen. Onder meer omdat de beleidsmatige aansturing en opvolging hiervan niet sterk is uitgewerkt, is de evaluatiepraktijk binnen een aantal vakken onvoldoende leerplangericht. De school moedigt de kwaliteitscontrole en de samenwerking voor het gezamenlijk opstellen van examens en toetsen aan, maar deze processen hebben nog groeimogelijkheden.

De school heeft met de deelname aan een extern project opgemerkt dat de leerlingen zich in de eerste graad onder het gemiddelde Vlaams niveau bevinden voor een aantal vakken. Ook blijkt uit dat onderzoek dat de school voor deze vakken een sterke leerwinst realiseert. De leraren zijn geïnformeerd over deze gegevens. Ze dienden als instrument voor reflectie en bijsturing van de evaluatie- en deliberatiepraktijk. Aansluitend bij haar open visie opteert de school in de eerste graad voor een brede oriëntering. De school staat open voor deelname aan andere externe beoordelingen, waaronder de peilingsproeven voor enkele vakken. Ook de resultaten hiervan hebben geleid tot bredere inzichten.

De deliberatie in de tweede en de derde graad verloopt meer sturend. Bij het toekennen van A-attesten in de tweede graad formuleert de klassenraad vaak een “streng advies” met het oog op een gepaste studiekeuze in de derde graad. Deze werkwijze krijgt de voorkeur boven het toekennen van een B-attest. Men baseert zich daarvoor op een overzicht van punten verdeeld in drie categorieën: tekorten, nipte voldoendes en goede resultaten. Ouders en leerlingen krijgen dit overzicht ter ondersteuning van de beslissing van de delibererende klassenraad met als doel een goede oriëntering naar de derde graad te bekomen. Om deze werkwijze te onderbouwen, heeft de directie tijdens een personeelsvergadering via cijfergegevens aangetoond dat het voorspellen van de resultaten van de leerlingen moeilijk is en dat omzichtig omgaan met het geven van B-attesten nodig is.

De deliberaties verlopen objectief met goed onderbouwde adviezen bij de B- en C-attesten. Onder meer dankzij de tussentijdse rapportcommentaren en het goede leerlingenvolgsysteem kan de school meestal een goed onderbouwd dossier voorleggen. De school volgt intern ook vakken met opvallende resultaten op.

**Ontwikkeling**

De vernieuwde visie op het evaluatiebeleid is tijdens het voorbije en het huidige schooljaar uitgewerkt. Via een personeelsvergadering bij het begin van dit schooljaar kreeg elke leerkracht de mogelijkheid tot inspraak. Na de implementatie van dit evaluatiebeleid is het de bedoeling dat een evaluatie en mogelijke bijsturingen zullen volgen.

Omdat de leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk binnen enkele vakken tekorten vertoont, wil de schoolleiding hiervan een werkpunt maken. Op het vlak van professionalisering van de leraren zijn hieromtrent nog niet veel initiatieven genomen. Verschillende vakgroepen bezitten onvoldoende theoretische kennis om de evaluatie zodanig te organiseren dat de visie van de school en de leerplannen gerealiseerd kan worden. De schoolleiding zal dit schooljaar een navorming rond datageletterdheid volgen om meer inzicht te krijgen in het omgaan met en het analyseren van gegevens.

# 6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap**

De school wordt geleid door een directieteam bestaande uit een directeur voor de middenschool, een directeur voor de bovenbouw en een algemeen directeur die het geheel coördineert en binnen zijn opdracht ook deels is aangesteld als coördinerend directeur van de scholengemeenschap. Directiewissels tijdens de voorbije schooljaren en het vertrek van een vierde directeur op het einde van het vorige schooljaar vormen een uitdaging voor de continuïteit in de beleidsvoering. Toch heeft het directieteam de voorbije schooljaren heel wat verwezenlijkt. Een nieuw schoolgebouw voor de middenschool en het bso werd succesvol in dienst genomen. Dit kan zorgen voor een sterke materiële ondersteuning van het pedagogisch-didactisch gebeuren. Ook het aso en tso zullen het komende schooljaar nieuwe gebouwen vlak bij de middenschool betrekken. Hierdoor zullen mogelijkheden tot participatie worden gecreëerd, wat broodnodig is om de verschillende schoolculturen - gelinkt aan de vroegere sterk op zichzelf staande vestigingsplaatsen - beter op elkaar af te stemmen.

Verder werd er werk gemaakt van infodagen voor ouders en nieuwe leerlingen en ook de ontvangst van nieuwe leerlingen werd goed uitgewerkt. De keuze voor graadcoördinatoren vormt dan weer een goede basis om een aantal organisatorische uitdagingen beter te kunnen aangaan. De leerlingenbegeleiding werd structureel sterk uitgebouwd. Door de doelgerichte klassenraden en de voortdurende communicatie met de ouders speelt de school kort op de bal en ontstaat een brede zorg voor de leerlingen. Met de uitbouw van het leerlingvolgsysteem, de wisselwerking met de klassenraden en de ondersteunende rol van de leerlingenbegeleiders per graad is een belangrijke basis gelegd om de leraren te ondersteunen bij de remediëring. De ‘check it’- aanpak vormt dan weer een mooie stap in het ondersteunen van de studiebegeleiding.

Het directieteam is er sinds de vorige doorlichting in geslaagd om een aantal speerpunten te kiezen en hier op een relevante wijze aan te werken. De keuze van deze speerpunten was soms gebaseerd op het inspelen op algemeen didactische en/of maatschappelijke ontwikkelingen, soms op noden die werden aangevoeld in de school. De vakdoorlichtingen hebben de nood aan meer aansturing en opvolging van onderwijskundige processen aangetoond. Momenteel gebeurt dit nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te bieden op een aantal werkpunten op het vlak van de leerplanrealisatie. Het leiderschap is er nog onvoldoende op gericht om de informele schoolcultuur te versterken met duidelijke afspraken en procedures. Qua organisatie van de vakgroepwerking werden slechts een beperkt aantal overlegmomenten vastgelegd en bleef het aanreiken, laat staan opvolgen, van een agenda zeer beperkt. Ook de verdere implementatie van gemaakte afspraken (bijvoorbeeld op het vlak van remediëring in het leerlingvolgsysteem, de invoering van de ‘check-it’-aanpak in alle graden) wordt niet altijd concreet opgenomen.

**Visieontwikkeling** De school heeft een duidelijke visie over haar pedagogisch project. Zorg neemt daarin een belangrijke plaats in. De uitwerking van een meer diepgaande onderwijskundige visie ontstaat echter veeleer fragmentarisch en ad hoc. De inbreng, invloed en betrokkenheid van het pedagogisch forum bleef hierbij ook beperkt. Naar aanleiding van de recente visieontwikkeling rond evaluatie werd dit pedagogisch forum uitgebreid met graadcoördinatoren en werd de kans gegeven aan de vakgroepen en het brede korps om te reageren. Hierbij werd verder gebouwd op het elan dat in de eerste graad ontstond om tot meer gelijkgerichte afspraken te komen over het samen uitwerken en afnemen van examens en over het aantal toetsen voor elke rapportperiode. Toch vormt de visietekst als resultaat van deze besprekingen slechts een eerste basis. De vakdoorlichtingen geven immers aan dat er nood is aan een verdere didactische invulling en implementatie per vak. Zo zijn er werkpunten op het vlak van (proces)evaluatie van competenties, het hanteren van meer activerende en interactieve werkvormen binnen een leerlijn, het werken aan onderzoekscompetentie, de integratie van leren leren binnen elk vak. Een voorafgaandelijke bredere bewustwording en kennisverwerving binnen elke vakgroep blijkt nodig om de eigen werking in vraag te stellen en werkpunten aan te pakken. Een professionaliseringsbeleid dat duidelijk vertrekt vanuit de uitdagingen waarvoor de leraren en vakgroepen staan, waarbij de pedagogische begeleiding intensiever wordt betrokken en waarbij verwachtingen worden gesteld naar implementatie is momenteel onbestaande.

**Besluitvorming** De decretaal verplichte overlegorganen zijn georganiseerd conform de regelgeving. De leerlingen en ouders hebben voldoende participatiemogelijkheden. De schoolleiding creëert kansen tot formele participatie bij de besluitvorming via de schoolraad en het pedagogisch forum, maar het zorgen voor een breder draagvlak voor te nemen beslissingen is weinig ingeburgerd. De verantwoordelijkheid daartoe komt van verschillende kanten. Er is onvoldoende een cultuur van participatie aanwezig waarbij vanuit de directie mogelijkheden worden gecreëerd om bottom-up tot visie en concrete afspraken te komen. Maar evenzeer is er bij een aantal leraren een tekort aan openheid om zich te houden aan gemaakte afspraken. Deze situatie leidt vaak tot frustratie, soms zelfs tot een patstelling waardoor geen beslissingen worden genomen. De vakgroepwerking wordt volledig overgelaten aan de vakgroep zelf waardoor men niet steeds komt tot een gedeelde besluitvorming. Daardoor gebeurt deze met verschillende snelheden en is ze al te sterk afhankelijk van de aanwezige groepsdynamiek.

Voor de uitwerking van projecten en activiteiten, dit ook in het kader van de vakoverschrijdende eindtermen, heeft de school een traditie van betrokkenheid en engagement. Heel wat van onderuit groeiende initiatieven worden vaak sterk door de directie ondersteund en kunnen worden ingepast in het VOET-beleid. De uitdaging hier is echter om deze veeleer organische vorm van participatieve besluitvorming te linken aan de evaluatie van het volledige VOET-beleid en stappen te zetten om ook de lacunes bij de VOET-werking aan te pakken. Verder is het opvallend dat er grote verschillen bestaan tussen de personeelsleden wat betreft de mate waarin ze meewerken aan de verschillende projecten en activiteiten. Uit een bevraging naar het welbevinden werd duidelijk dat het leef- en werkklimaat door een deel van het personeel niet als optimaal wordt ervaren. Een aantal leraren vraagt naar meer transparantie en communicatie over personeelsbeslissingen, keuzes binnen het onderwijsaanbod en opdrachtenverdeling. Met de resultaten van deze enquête ging de directie nog niet aan de slag.

**Kwaliteitszorg**

De school heeft vooral op een informele wijze aandacht voor kwaliteitszorg, bijvoorbeeld via de evaluatie van (een aantal) projecten en van de algemene werking van de leerlingenbegeleiding. Wanneer er bij bepaalde aspecten van de schoolwerking vragen rijzen en problemen opduiken, volgt er soms een diepgaandere evaluatie. Zo werd vorig schooljaar de overgang tussen de eerste en tweede graad geanalyseerd. Toch gebeurt deze evaluatie te veel ad hoc en geeft de verzamelde en zinvolle informatie geen aanleiding om verdere stappen te ondernemen om op een participatieve wijze het beleid bij te sturen. Een meer systematische evaluatie van de schoolwerking, gebaseerd op een voorafgaande gegevensverzameling, blijft te beperkt. Het formuleren van concrete en meetbare doelstellingen binnen een schoolwerkplan gebeurt niet. De directie zet wel de eerste stappen in die richting met het evaluatiebeleid.

Het directieteam heeft met alle leraren functioneringsgesprekken gevoerd en zet van daaruit de leraren aan om te werken aan aandachtspunten bij de leerplanrealisatie en zich bijkomend te professionaliseren.

# 7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

## 7.1 Wat doet de school goed?

**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren en leren onderzoeken in de tweede en derde graad van de pool wetenschappen.
- De ondersteuning van de geïntegreerde proef in tso derde graad.
- De systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving van de school.
- De naleving van de onderwijsreglementering.

**Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- Het engagement van heel wat personeelsleden bij projecten, activiteiten, werkgroepen.
- De brede zorg voor de leerlingen.
- De structurele uitwerking van de leerbegeleiding.
- De feedback op de leerprestaties in de derde graad Kantoor.
- De ondersteuning van de studiebegeleiding, onder andere via de ‘check it’-aanpak en het aanzetten van de leerlingen tot reflectie over hun leerproces.
- De dynamiek in heel wat vakgroepen om het eigen onderwijskundig functioneren kritisch in vraag te stellen en samen naar gedragen oplossingen te zoeken.

**Wat betreft het algemeen beleid**

- Het bevorderen van het pedagogisch-didactisch comfort via de nieuwe schoolgebouwen en via de materiële uitrusting.
- De visieontwikkeling rond een aantal speerpunten en de eerste stappen om hier duidelijke afspraken rond te maken.

## 7.2 Wat kan de school verbeteren?

**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ‘socio-economische samenleving’ in alle studierichtingen.
- De realisatie van de onderzoekscompetentie.

**Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- De leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- Het talenbeleid.
- De uitwerking van een professionaliseringsbeleid, afgestemd op een bredere visieontwikkeling.

**Wat betreft het algemeen beleid**

- De bredere visieontwikkeling rond de meeste onderwijskundige processen.
- Het bottom-up beleid en de participatieve besluitvorming.
- De aansturing en de opvolging van de onderwijskundige processen, onder meer via de vakgroepwerking.
- De verdere implementatie en opvolging van genomen beslissingen.
- De systematische aanpak van het beleid rond de vakoverschrijdende eindtermen.
- Bepaalde keuzes binnen het onderwijsaanbod die de realisatie van andere leerplannen bemoeilijken.
- Het systematisch onderzoeken en bewaken van de kwaliteit.

## 7.3 Wat moet de school verbeteren?

**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De leerplanrealisatie voor Nederlands in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de tweede graad bso Kantoor.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de tweede graad bso Verzorging-voeding.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de derde graad bso Kantoor.
- De leerplanrealisatie voor Frans in derde graad bso Organisatiehulp.

# 8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

**BEPERKT GUNSTIG**

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
  omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

| Structuuronderdeel | Basisvorming | Specifiek gedeelte |
|---|---|---|
| Graad 1 A | Nederlands | |
| Graad 1 Grieks-Latijn | Nederlands | |
| Graad 1 Handel | Nederlands | |
| Graad 1 Latijn | Nederlands | |
| Graad 1 Moderne wetenschappen | Nederlands | |

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-09-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018 ), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

**GUNSTIG**

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

# 9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam | Voor kennisname namens het bestuur |
|---|---|
| | |
| **Wouter SCHELFHOUT**<br>de inspecteur-verslaggever | **L. LAUWAET**<br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school | |